

Lausunto Pohteen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelman luonnoksesta 2027–2030, syksy 2026

Vastaaja:

-

Vastaus:

08.10.2026, 13.37 - 08.10.2026, 15.07

1. Lausuntoa antavan rooli *

Organisaation puolesta, organisaation nimi:

Oulun Työväen Eläkeläiset ry

2. Lausuntoa antavan yhteystiedot *

Etunimi	Juha
Sukunimi	Haapala
Sähköposti	juha.haapala03@gmail.com

3.

Oulun Työväen Eläkeläiset ry on tyytyväinen siitä, että saamme antaa lausuntomme sosiaali- ja terveystalveluiden kehittämiseen. Lausunnon antaminen lisää ikäihmisten osallisuutta, kun keskustelemme suunnitelman sote-palveluista ja pyrimme niihin vaikuttamaan.

Ikäihmisten määrä kasvaa ja heistä yksin asuvien ja muistisairaiden määrä kasvaa myös. Tämä tulee ottaa huomioon, kun painotus näyttää olevan kotona asumisessa ja teknologian lisäämisessä kotitalveluun. Meidän eläkeläisten joukossa on paljon ikäihmisiä, jotka eivät ole tottuneet käyttämään digitaalisia palveluja, minkä vuoksi voi olla korkea kynnys ottaa teknologiaa ja digipalveluita käyttöön, vaikka niistä olisi hyötyäkin. Näihin liittyy myös pelkotiloja huijauksista ja vahinkojen sattumisesta. Ikäihmisille on erittäin tärkeää, että asuminen on turvallista ja että sosiaali- ja terveystalvelut ovat helposti saatavilla, kun niitä tarvitaan.

Asiakasmaksut puhuttavat paljon, sillä iso osa alueemme eläkeläisistä elää takuueläkkeen (Suomessa 116.000) tai pienen työeläkkeen varassa. Maksut ovat nousseet jo paljon viime vuosina, joten mielestämme niitä ei pitäisi enää nostaa, koska osa ihmisistä joutuu jo nyt valitsemaan, voiko käyttää terveystalveluita, lääkkeitä vai ostaa rahalla ruokaa.

Terveystalveluun vaikeasta pääsystä on tullut paljon palautetta. Kolmen kuukauden jono on liian pitkä aika, sillä monesti sairaudet vaikeutuvat odotusaikana. Siksi pidämme tärkeänä, että suunnitelmassa oleva 14 vuorokauden hoitotakuu toteutuisi myös koko Oulussa. Julkisuudessa paljon keskusteltu omalääkäri- ja -hoitajamalli tulisi saada pikaisesti toimimaan kaikille. Lisäksi, kun hoitajalla tai lääkärillä on asiaa ikäihmiselle, tulisi puhelimessa näkyä, että puhelu tulee Pohteelta. Nyt kaikki eivät uskalla vastata tuntemattomiin numeroihin. Palautteen mukaan ihmiset ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun, kun pääsevät sinne.

Turvallinen asuminen heikentyvän terveyden myötä on olennainen kysymys ikäihmisille. Kotona asuu jo nyt huonossa kunnossa olevia vanhuksia, jopa muistisairaita. Osa asuu yksin, jolloin riski jäädä oman onnensa nojaan on suuri, eivätkä kaikki osaa itse hakea palvelua. Kuka näitä vanhuksia auttaa? Suunnitelmassa on tarkoitus lisätä kotona asumista, mutta samalla vähentää kotitalvelua. Miten tämä voi olla mahdollista? Monelle heistä turvaranneke on pelastus, mutta nyt Pohde on senkin maksuja korottamassa. Tätä emme hyväksy.

Omaishoito on inhimillistä ja yhteiskunnalle edullista. Vastustamme esitystä omaishoidontuen 30 %:n leikkaamisesta, sillä moni toimii omaishoitajana voimavarojensa ja taloutensa ääri rajoilla. Noin iso leikkaus pakottaa miettimään, voiko omaiset toimia enää omaishoitajana. Omaishoitajien jaksamista pitää tukea ja kun kunto heikkenee kotona asumiseen, hoivapaikan pitää löytyä riittävän nopeasti.

Paljon puhutussa yhteisöllisessä asumisessa saadun palautteen mukaan asuu paljon huonokuntoisia vanhuksia, joiden kuuluisi asua ympärivuorokautisessa hoivakodissa. Yövalvonnan puute yhteisöllisessä asumisessa on johtanut siihen, että vanhus joutuu kutsumaan apua turvarannekkeella ja se on tullut maksamaan jopa satoja euroja yksittäiselle asukkaalle. Yhteisöllinen asuminen on hyvä sellaiselle, jolla on vielä toimintakykyä seurustella toisten kanssa.

Kun tiedämme, että vanhusten määrä lisääntyy Oulussa, pitää myös ympärivuorokautisen hoivan paikkoja lisätä. Muuten vanhukset asuvat liian huonokuntoisina väärissä paikoissa. Jo nyt oululaisia vanhuksia sijoitetaan muiden kuntien hoivakoteihin, jolloin esimerkiksi iäkkään puolison tai lasten ja perheiden on vaikea vierailla läheisensä luona. Tämä on epäinhimillistä jo nyt. Miten käy tulevaisuudessa, jos paikkoja ei lisätä?

Lopuksi haluamme sanoa, että ikäihmiset ovat isovanhempina huolissaan myös lapsiperheiden sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuudesta, mutta tässä lausunnossa keskityimme ikäihmisiä koskeviin asioihin.